

Versiune anonimată

Traducere

C-247/23 - 1

Cauza C-247/23 [Deldits]¹

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

18 aprilie 2023

Instanța de trimitere:

Fővárosi Törvényszék (Ungaria)

Data deciziei de trimitere:

29 martie 2023

Reclamantă:

VP

Pârâtă:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria)

[omissis]

Reclamantă: VP [[omissis] Budapesta (Ungaria) [omissis]]

[omissis]

Pârâtă: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Direcția Generală Națională a Poliției Străinilor) [[omissis] Budapesta (Ungaria) [omissis]]

[omissis]

¹ Denumirea prezentei cauze este fictivă. Aceasta nu corespunde numelui niciuneia dintre părțile din procedură.

Obiectul litigiului: acțiune în contencios administrativ referitoare la menținerea registrelor în materie de azil

ORDONANȚĂ

Instanța de trimitere sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară privind interpretarea articolului 16 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (denumit în continuare „RGPD”).

Instanța de trimitere adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări preliminare:

- 1) Articolul 16 din RGPD trebuie interpretat în sensul că autoritatea responsabilă cu menținerea registrelor în conformitate cu dreptul național este obligată, în contextul exercitării drepturilor persoanei vizate, să rectifice data cu caracter personal referitoare la sexul acelei persoane, înregistrată de autoritate, în cazul în care data respectivă s-a modificat după înscrierea sa în registru și, pentru acest motiv, nu respectă principiul exactității prevăzut la articolul 5 alineatul (1) litera (d) din RGPD?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare preliminară, articolul 16 din RGPD trebuie interpretat în sensul că impune persoanei care solicită rectificarea datei referitoare la sex să prezinte probe care să justifice cererea sa de rectificare?
- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare preliminară, articolul 16 din RGPD trebuie interpretat în sensul că persoana solicitantă este obligată să dovedească faptul că a suferit o operație de schimbare de sex?

[*omissis*] [considerații de drept procedural național]

Motivare

- 1 Prezenta instanță de contencios administrativ, care este sesizată cu o cauză privind menținerea registrului în materie de azil, solicită Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”), în temeiul articolului 267 TFUE, interpretarea normelor de drept al Uniunii necesare pentru soluționarea litigiului principal.

Obiectul litigiului și situația de fapt relevantă

- 2 Reclamanta este cetățean iranian căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat în Ungaria în anul 2014. În cadrul procedurii respective, aceasta a invocat calitatea sa de transsexual drept motiv al fugii sale, iar certificatele emise de specialiști

psihiatri și ginecologi pe care le-a prezentat susțineau identitatea transsexuală a reclamantei, care s-a născut femeie. În urma recunoașterii ca persoană refugiată, reclamanta a fost înscrisă în registrul în materie de azil ca persoană de sex feminin.

- 3 Instanța de trimitere subliniază că registrul în materie de azil servește la înregistrarea datelor de identificare a persoanelor fizice (inclusiv a sexului lor) care au fost recunoscute ca refugiate și că aceste date sunt prelucrate de autoritatea competentă în materie de azil pentru o perioadă de până la 25 de ani după eventuala încetare a recunoașterii respective.
- 4 În anul 2022, reclamanta a depus o cerere în fața pârâtei, invocând articolul 16 din RGPD, prin care a solicitat corectarea sexului indicat în registrul în materie de azil prin schimbarea lui în masculin și modificarea numelui său. În cursul procedurii, aceasta a depus certificatele medicilor specialiști pe care le prezentase deja anterior. Pârâta a respins cererea prin decizia din 11 octombrie 2022 [omissis]. Potrivit motivării deciziei respective, reclamanta nu dovedise că a fost supusă unei operații de schimbare de sex, iar documentele prezentate confirmau doar transsexualitatea, iar nu și faptul că a avut loc o schimbare de sex.
- 5 În acțiunea în contencios administrativ, reclamanta solicită instanței de trimitere anularea deciziei menționate. Aceasta susține că, din punct de vedere conceptual, transsexualitatea presupune o schimbare de sex și că documentele medicale prezentate confirmă că a avut loc o schimbare de sex. Reclamanta invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Curtea EDO), în special Hotărârile pronunțate în cauzele A.P., Garçon și Nicot împotriva Franței (cererile nr. 79885/12, 52471/13 și 52596/13) și S.V. împotriva Italiei (cererea nr. 55216/08), și susține că nu este necesară o intervenție chirurgicală pentru schimbarea de sex. Ea subliniază că se identifică ca bărbat, că aspectul său este masculin, potrivit rapoartelor medicale, și că în acestea din urmă i s-a atribuit ca diagnostic codul F64.0 din Clasificarea internațională a bolilor, care corespunde transsexualismului.
- 6 Pârâta solicită respingerea acțiunii în contencios administrativ pentru motivul că, în opinia sa, reclamanta nu a prezentat niciun document public sau document medical care să ateste schimbarea de sex.

Motivarea cererii de decizie preliminară și argumentele părților

- 7 Instanța de trimitere consideră că, pentru a pronunța o hotărâre, este necesară interpretarea articolului 16 din RGPD.
- 8 În opinia reclamantei, trebuie să i se acorde posibilitatea de „rectificare”. În contextul procedurii, nu li se poate impune celor care depun o cerere în temeiul articolului 16 din RGPD o sarcină a probei excesivă și în special să demonstreze că au fost supuși unei intervenții medicale de schimbare de sex. O astfel de cerință

ar fi contrară jurisprudenței Curții EDO și ar încălca articolul 1 (dreptul la demnitate umană), articolul 3 (dreptul la integritate fizică și psihică) și articolul 7 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, precum și principiul echivalenței în domeniul protecției drepturilor fundamentale, consacrat la articolul 52 alineatul (3) din cartă. Reclamanta subliniază că mai multe state membre (Suedia, Danemarca, Malta, Irlanda, Belgia, Grecia și Portugalia) întemeiază recunoașterea legală a sexului pe declarația persoanei transsexuale.

- 9 Potrivit pârâtei, reclamanta nu a satisfăcut pe deplin obligația de îndreptare a omisiunii, deoarece aceasta nu a prezentat niciun act public sau document medical care să ateste schimbarea de sex.

Dispoziții legale relevante

- 10 Articolul 16 din RGPD:

„Persoana vizată are dreptul de a obține de la operator, fără întârzieri nejustificate, rectificarea datelor cu caracter personal inexacte care o privesc. Ținându-se seama de scopurile în care au fost prelucrate datele, persoana vizată are dreptul de a obține completarea datelor cu caracter personal care sunt incomplete, inclusiv prin furnizarea unei declarații suplimentare.”

- 11 Articolul 81 din a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (Legea nr. LXXX din 2007 privind dreptul de azil) (denumită în continuare „Legea privind dreptul de azil”):

„Autoritatea competentă în materie de azil prelucrează în registrul aferent acestei materii datele cu caracter personal ale refugiaților, ale beneficiarilor de protecție subsidiară, ale beneficiarilor statutului de persoană admisă pe teritoriu („befogadott”), ale beneficiarilor de protecție temporară („menedékes”), precum și ale persoanelor care solicită protecție internațională și ale persoanelor supuse procedurii Dublin (denumite în continuare împreună „persoanele care intră sub incidența prezentei legi”), datele privind șederea lor și asistența și ajutoarele la care au dreptul, precum și modificările ulterioare ale acestora, urmărind:

- a) să verifice dacă aceștia au statutul de refugiați, de beneficiari de protecție subsidiară, de beneficiari de protecție temporară sau de beneficiari ai statutului de persoană admisă pe teritoriu și să se asigure că beneficiază de drepturile care decurg din statutul respectiv;
- b) să verifice dacă aceștia au dreptul la asistență și la ajutoarele prevăzute în prezenta lege și în alte norme;
- c) identificarea lor personală;
- d) evitarea procedurilor duble și

e) verificarea aspectului dacă cererea a fost depusă de mai multe ori.”

12 Articolul 82 litera f) din Legea privind azilul:

„În sensul prezentului capitol, sunt considerate date de identificare a persoanelor fizice următoarele date ale persoanelor care intră sub incidența prezentei legi:

[...]

f) sexul”

13 Articolul 83 alineatul (1) litera a) din Legea privind azilul:

„Registrul de azil conține următoarele date ale persoanelor care intră sub incidența prezentei legi:

a) datele de identificare a persoanelor fizice”

14 Articolul 83/A alineatul (5) din Legea privind dreptul de azil:

„Autoritatea competentă în materie de azil este obligată să elimine din oficiu înscriserile ilegale, să le corecteze pe cele eronate și să introducă înscriserile omise în registrul oficial menținut de aceasta.”

Prezentarea motivelor care stau la baza întrebărilor preliminare

15 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se inițieze o procedură preliminară pentru a clarifica condițiile exacte în care persoanei vizate i se recunoaște dreptul la rectificare prevăzut la articolul 16 din RGPD, în legătură cu data înregistrată referitoare la sexul său.

16 Întrebările preliminare adresate Curții sunt relevante deoarece, deși legislația maghiară aplicabilă, și anume Legea privind dreptul de azil, conține, în general, dispoziții privind prelucrarea modificărilor datelor înregistrate și corectarea mențiunilor eronate, legislația respectivă nu reglementează nici procedura, nici cerințele referitoare la schimbarea de sex și la schimbarea subsecventă de nume, în discuție în prezenta cauză. Prin hotărârea 6/2018 din 27 iunie 2018 pronunțată de Alkotmánybíróság (Curtea Constituțională, Ungaria), această instanță a constatat existența unei situații neconstituționale prin omisiune, care încalcă articolul II (inviolabilitatea demnității umane) și articolul XV alineatul (2) (interzicerea discriminării) din Magyarország Alaptörvény (Legea fundamentală maghiară), care este cauzată de faptul că legiuitorul nu a reglementat procedura de schimbare de sex și de nume a persoanelor celor care nu au cetățenie maghiară și sunt stabilite legal [în Ungaria], în timp ce resortisanților maghiari le recunoaște această posibilitate. Alkotmánybíróság a solicitat Parlamentului Ungariei să își îndeplinească funcția legislativă până cel târziu la 31 decembrie 2018. De asemenea, Curtea EDO a statuat, în Hotărârea din 16 iulie 2020 pronunțată în

cauza Rana împotriva Ungariei (cererea nr.40888/17), că articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului a fost încălcat ca urmare a faptului că Ungaria nu a acordat unei persoane căreia i s-a recunoscut statutul de refugiat posibilitatea de a avea acces la procedura de recunoaștere legală a apartenenței sexuale. În pofida hotărârilor judecătorești menționate, legislația maghiară nu conține nici în prezent dispozițiile necesare pentru desfășurarea procedurilor.

- 17 Instanța de trimitere arată de asemenea că, în urma pronunțării hotărârii Alkotmánybíróság menționate anterior, nici resortisanților maghiari nu li se mai acordă posibilitatea de a obține recunoașterea legală a schimbării de sex și, în consecință, instanța de trimitere nu are posibilitatea să acopere vidul juridic prin aplicarea prin analogie a dispozițiilor referitoare la resortisanții maghiari. Reclamanta însăși a subliniat de asemenea lipsa unei reglementări maghiare în acest sens și, prin urmare, și-a întemeiat acțiunea în contencios administrativ direct pe articolul 16 din RGPD.
- 18 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar, pentru a soluționa litigiul principal, să se stabilească dacă, în temeiul articolului 16 din RGPD ca normă de drept al Uniunii direct aplicabilă, pârâta poate fi obligată să rectifice data referitoare la sex care figurează în registrul său și, în cazul unui răspuns afirmativ, care sunt probele în acest sens pe care persoana care solicită rectificarea poate fi obligată să le prezinte.

[*omissis*] [considerații de drept procedural național]

Budapesta, 29 martie 2023

[*omissis*] [semnături]